

MALMÖ HÖGSKOLA

ISSN 1652-7224 ::: Publicerad den 29 oktober 2008

Utskriftsvänlig pdf-fil

[Läs mer om hästsport på idrottsforum.org](http://idrottsforum.org)[Läs mer om idrott och genus på idrottsforum.org](http://idrottsforum.org)

Hästsport och hästar som fritidssyssla har länge fört en undanskymd tillvaro inom den akademiska forskningen; i det ena fallet på grund av att hästsport anses primärt existera för spelandet (trav och galopp) eller som ett överklassnöje (ridsport), och i det andra fallet sannolikt för att det i första hand handlar om flickors och unga kvinnors fritid. idrottsforum.org har på olika sätt sökt korrigera detta förhållande genom att publicera och recensera akademiska texter om hästsport, och helt nyligen genom att dessutom publicera en bok som behandlar en del av hästsporten, nämligen galoppsporten. I *Arbete på stallbacken: Nittonhundralets svenska galoppsport ur genus- och generationsperspektiv* (idrottsforum.org) redovisar ekonomihistorikern och idrottsforskaren Susanna Hedenborg ett antal undersökningar av olika aspekter på galoppsporten och dess historia. Vi bad Eva Ramel, medicinare som själv en gång var en av flickorna på stallbacken, om en recension.

En svensk galopp historia

Eva Ramel

Institutionen för hälsa, vård och samhälle, Lunds universitet

Susanna Hedenborg

Arbete på stallbacken: Nittonhundralets svenska galoppsport ur genus- och generationsperspektiv

212 sidor, hft., ill.

Malmö: idrottsforum.org 2008

ISBN 978-91-85645-03-9

Svensk galoppsport har så vitt jag vet inte tidigare presenterats i bokform på det här sättet. Överhuvudtaget finns inte särskilt mycket från universitet och högskolor angående hästsport i allmänhet heller, vilket är konstigt, med tanke på att hästsport är den näst största sporten i Sverige och den största för flickor. Det är därför med ett *äntligen*, som jag ger mig i kast med boken. Att jag också varit lite delaktig i kapplöpningsvärlden under den tid som boken berör gör det förstås än mer intressant.

Det är en ovanlig bok på många sätt, en blandning av fiction, dagstidningsmaterial, statistik, intervjumaterial och personliga kommentarer. Den är rolig att läsa, men utifrån min egen erfarenhet från medicinsk vetenskap så har jag i bland svårt att

hitta den röda tråden. Det verkar finnas många syften med boken, och den vänder sig till såväl till andra forskare och studenter vid högskolan som till en bredare publik. Boken är en sammanställning av en del tidigare publicerade texter och föredrag, vilket förmodligen delvis kan förklara att den ibland känns lite spretig och svår att följa med i. I förordet deklarerar att boken handlar om arbetet på stallbacken (kapplöpningsportens stallbacke) ur ett historiskt perspektiv. Ändå handlar den om så mycket mer. Och egentligen är det mer en historisk beskrivning av hela kapplöpningsporten, inte bara arbetet på stallbacken. De olika delarna i boken diskuteras utifrån sina speciella perspektiv så att såväl ekonomiska förutsättningar (totalisatorn), kön (hos skötare, ryttare och tränare),

generationsarbetsdelningens kontinuitet och förändring och barnarbete lyfts fram i relation till sporten. Det blir en väldig blandning. Författaren är docent i ekonomisk historia, lektor i fritidsvetenskap, men skriver själv att det hon gör är arbetslivsforskning. Så nog finns det en komplexitet som heter duga i ansatsen. Det är emellertid inte alltid så lätt att som läsare veta vilket perspektiv eller paradigm, som man ska utgå ifrån. Samtidigt är det kanske just det som gör boken så intressant och utmanande.

Första kapitlet som kallas "Arbete på galoppbana" omfattar, förutom just det, även mycket om ekonomin på galoppbanan, både avseende löner (eller brist på löner) förstås, men också om totalisatorspel. Särskilt utrymme får en intressant beskrivning av året 1948, "galoppens svarta år" som präglades av en mutskandal på galoppbanan Ulriksdal utanför Stockholm. Detta påverkade tydligen hela utvecklingen, eller snarare nedgången, av galoppporten i Sverige. Nästan alla kapitel har en inledande paragraf som en slags programförklaring, men som ibland gör att texter upprepas och framställningen känns då lite övertydlig. Genusinriktningen bygger på olika resonemang som jag inte riktigt kan bedöma relevansen av, men som är spännande att läsa. Som till exempel att hästsporten feminiserats, vilket till stor del förklaras med att hästskötsel blivit en slags omvårdnad; "stallararbete påminner om omvårdande arbete.." (s 48). Författaren refererar till Nancy Folbre, som säger att "kvinnor anses mer altruistiska när det gäller att ta hand om barn, sjuka och gamla". Jag hade gärna sett en fördjupad diskussion om detta genusperspektiv. Istället framstår nästa kapitel; "Från officer till idrottsman – ryttare inom galoppporten", som ett helt annat genusresonemang, och handlar om än fler faktorer som tidigare genusforskare pekat på som viktiga faktorer för att ett yrkes feminisering. Sådana faktorer är till exempel "... institutionella villkor, arbetsmarknadens förändringar generellt, mäns stöd till kvinnor och den sociala konstruktionen av det manliga respektive kvinnliga av en specifik syssla" (s 71).

Det var med stor nyfikenhet som jag tog mig an den tillbakablick i galoppvärlden, där jag själv under några år på 60-talet arbetat som amatör. Aldrig som jockey förstås, men som hästskötare och träningsryttare. Nog kände jag igen mig, men jag blev samtidigt lite förvånad att till exempel Viktor Linders och Hallandsåsens Stuteri inte ens nämns. Han som under 50-, 60- och 70-talen gick i bräsch för att flickor var bättre lämpade än pojkar till att hantera kapplöpningshästar (!), och skrev flera böcker! Att inte heller Sofia Nordgren, en gång Sveriges bästa jockey och banbrytande för kvinnor i sporten, getts något utrymme i framställningen är lite förvånande. Å andra sidan ger boken inte sig ut för att vara heltäckande, utan får ses som en djupdykning i en värld som tidigare knappt omnämnts i den här typen av litteratur. Galoppens historia har nu skrivits. De olika livsberättelserna som avslutar boken är både lättlästa och målande, men boken rekommenderas också varmt till läsare som intresserar sig för till exempel företeelser som barnarbete, eller som arbetar med genusforskning.

© **Eva Ramel 2008**

 Köp boken från [Adlibris.se](https://www.adlibris.se)

 Kjøp boken fra [Capris.no](https://www.adlibris.no)

 Køb bogen fra [Adlibris.dk](https://www.adlibris.dk)